

جداسازی آنزیم لاکتوپراکسیداز از شیر شتر و بررسی اثرات آنتی باکتریال آن بر علیه باکتری استافیلوکوکوس اورئوس

مهرین بلوری مقدم^۱، سمیه بهمن پور^۱، سعید زیبایی^۲، مریم ایزدی^۳، سمانه لعل علیزاده^۱

۱- دانشگاه پیام نور واحد مشهد، مشهد، ایران

۲- مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم‌سازی رازی شعبه شمال شرق، مشهد، ایران

۳- دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن، تنکابن، ایران

تاریخ پذیرش: ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۱

تاریخ دریافت: ۲۷ بهمن ۱۳۹۰

چکیده

آنزیم لاکتوپراکسیداز در غدد پستانداران مختلف و ترشحات آن‌ها وجود دارد. سیستم لاکتوپراکسیداز یک سیستم ضد میکروبی طبیعی در شیر می‌باشد که شامل آنزیم لاکتوپراکسیداز- پراکسید هیدروژن و تیوسیانات می‌باشد که این سیستم اکسایش تیوسیانات توسط پراکسید هیدروژن به عامل آنتی باکتریال هیپوتیوسیانات که باعث مهار رشد باکتری‌ها می‌شود، را کاتالیز می‌نماید. در این بررسی آنزیم لاکتوپراکسیداز از شیر شتر استخراج شد و چربی لاکتوپراکسیداز شیر شتر با استفاده از سانتریفیوژ یخچالدار (4°C در دور 2500 rpm) برطرف شد. استخراج آنزیم لاکتوپراکسیداز از شیر شتر با استفاده روش‌های کروماتوگرافی تعویض یونی با سفادکس CM C-50 و کروماتوگرافی ژل فیلتراسیون سفادکس G100 انجام گردید و فعالیت آنزیم لاکتوپراکسیداز توسط تترامیل بنزیدین اندازه‌گیری شد و برای تعیین وزن مولکولی از روش SDS PAGE استفاده گردید. ضریب ثابت میکائیلیس برای این آنزیم برابر با 0.268 mM و V_{max} برابر با $14.9 \times 10^{-5}\text{ } \mu\text{mol/ml min}$ بدست آمده است. سیستم کامل شامل آنزیم لاکتوپراکسیداز- پراکسید هیدروژن و تیوسیانات می‌باشد که اثر ضد باکتریایی این سیستم بر روی باکتری استافیلوکوکوس اورئوس بررسی شد. برای این منظور آنکوباسیون باکتری‌ها تحت شرایط سیستم کامل به مدت ۳۶۰ دقیقه انجام گردید. نتایج نشان داد که اثر ضد باکتریایی سیستم کامل بر باکتری استافیلوکوکوس اورئوس برابر با ۷۰٪ می‌باشد و این نتیجه در مقایسه با شاهد دارای اختلافی معنی‌دار می‌باشد.

کلمات کلیدی: شیر شتر، آنزیم لاکتوپراکسیداز، استافیلوکوکوس اورئوس.

*نویسنده مسئول: مهرین بلوری مقدم

آدرس: دانشگاه پیام نور واحد مشهد، مشهد، ایران. تلفن: ۰۹۳۵۵۲۸۳۵۲۱

پست الکترونیک: mehrinbolori@yahoo.com

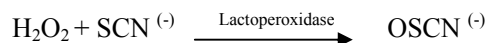
مقدمه

آنزیم پراکسیدازی که در شیر ترشح می‌شود به نام لاکتوپراکسیداز معروف می‌باشد. لاکتوپراکسیداز نقش مهمی در حفاظت از غدد پستانی بر علیه میکروب‌های آلوده کننده این سیستم دارد (۱ و ۲).

لاکتوپراکسیداز یک آنزیم اکسیدوردوکتاز با ساختار گلیکوپروتئین و یک پروتئین دفاعی است که در گروه ایمینوگلوبولین‌ها قرار نمی‌گیرد، فعال شدن این آنزیم و ترشح آن در غدد برون‌ریزی مانند اشک، بزاق، بینی و برونش‌ها و ترشحات روده‌ای رخ می‌دهد شامل یک زنجیره پپتیدی با وزن مولکولی ۷۸۴۳۱ دالتون می‌باشد. محتوای کربوهیدرات آنزیم در حدود ۱۰ درصد می‌باشد. آنزیم محتوی یک ساختار هم که به ازاء هر مول آن یک مولکول آهن وجود دارد و دارای ۴-۵ زنجیره کربوهیدرات می‌باشد (۱ و ۲).

لاکتوپراکسیداز به خودی خود خاصیت میکروب‌کشی ندارد. به هر حال این آنزیم همراه با هیدروژن پراکسیداز و تیوسیانات اثرات ضدباکتریایی خود را میانجی‌گری می‌کند و به عنوان سیستم آنتی‌باکتریال طبیعی شناخته شده که سیستم لاکتوپراکسیداز نامیده می‌شود (۳).

این آنزیم باعث اکسایش تیوسیانات در حضور H_2O_2 و باعث ایجاد دو ترکیب به نام هایپوتیوسیانات ($OSCN^-$) و تیوسیانیک اسید ($HOSCN$) می‌شوند و اینها دارای خواص آنتی‌باکتریال می‌باشند و در رشد و متابولیسم تعداد زیادی از انواع مختلف میکروارگانیسم‌ها دخالت می‌کنند (۴ و ۷).

مواد و روش کار

استخراج آنزیم لاکتوپراکسیداز

جهت بررسی این تحقیق شیر از نواحی جنوبی استان خراسان رضوی (منطقه بردسکن) جمع‌آوری و برای حفظ ساختار پروتئینی آنزیم‌ها و در نهایت فعالیت آنزیمی آن‌ها بلافاصله به یخچال (۲۰- درجه سانتی‌گراد) منتقل گردید.

به علت داشتن چربی‌های فراوان در شیر، در ابتدا عمل چربی‌گیری انجام می‌گردد. بدین منظور از سانتریفیوژ یخچال‌دار (۴ درجه سانتی‌گراد) در دور ۲۵۰۰rpm به مدت ۱۵ دقیقه استفاده شد.

شیر بدست آمده از مرحله اول که عمل چربی‌زدایی آن انجام شده بر روی ستون کروماتوگرافی تعویض یونی به ابعاد (۱۰×۳cm) با استفاده از رزین CM sep Hadex c-50 لود می‌گردد. عمل تعادل‌سازی رزین‌ها با بافر فسفات سدیم ۱۰mM (pH=۶/۸) انجام می‌شود و آنزیم‌های باند شده به ستون با ۱۰۰ml بافر فسفات سدیم ۱۰mM (pH=۶/۸) محتوی NaCl ۱۰۰mM شستشو داده می‌شود (۱). آنزیم جدا شده در گرادیان خطی NaCl 100-200 mM در بافر فسفات سدیم 10 mM (pH=۶/۸) تحت تاثیر آمونیوم سولفات (اشباع ۹۰٪) قرار داده می‌شود. بعد از این مرحله محلول آنزیم در مقابل بافر فسفات سدیم ۵mM با pH=۶/۸ دیالیز می‌گردد.

محلول بدست آمده از عمل دیالیز بر روی ستون کروماتوگرافی ژل فیلتراسیون با استفاده از رزین سفادکس G-100 (ابعاد ۱۰۰cm × ۲/۵) قرار داده می‌شود. آنزیم باند شده به ستون توسط بافر فسفات سدیم ۰/۱ M با pH=۶/۸ جدا می‌گردد و تحت تاثیر آمونیوم سولفات (اشباع ۹۰٪) قرار داده می‌شود. بعد از این مرحله محلول آنزیم در مقابل بافر فسفات سدیم

بررسی فعالیت ضد باکتری آنزیم لاکتوپراکسیداز
به منظور بررسی فعالیت ضدباکتری آنزیم لاکتوپراکسیداز استخراج شده از شیر شتر ابتدا باکتری‌های گرم مثبت *استافیلوکوکوس اورئوس* به مدت ۲۴ ساعت در محیط کشت مایع BHB (Brain Heart Broth) در درجه حرارت 37°C کشت داده شد و با استفاده از محلول سرم فیزیولوژی استریل یا PBS عمل رقت‌سازی انجام شد. جهت کشت تیمارهای شاهد و آزمایش از رقت 10^{-6} استفاده شد. برای آزمایش لوله‌ها به ۴ گروه مورد بررسی و یک گروه شاهد تقسیم شدند که در هر گروه چهار تکرار وجود داشت.

بنابراین برای بررسی اثر آنتی باکتریال آنزیم لاکتوپراکسیداز، اثر باکتری‌کشی هر یک از واکنش‌گرها بطور جداگانه و نیز اثر سیستم کامل شامل $\{H_2O_2 (0.3\text{ mM}) + \text{تیوسیانات (1 mM)}\}$ و آنزیم 0.02 میکروگرم بر میلی لیتر با شرایط برابر بررسی گردید. در دقایق ۰، ۶۰ و ۳۶۰ از گروه‌ها نمونه گرفته و جهت شمارش تعداد کلنی بر روی پلیت‌های حاوی آگار خون‌دار کشت داده شد.

نتایج

سنجش فعالیت آنزیم که با استفاده از سوبسترای TMB بر روی تمام فراکسیون‌ها انجام شد، نشان داد ماکزیمم جذب در فراکسیون ۳۳ (با جذبی برابر 0.056) بوده است و پس از آن جذب کاهش پیدا کرده است. سنجش میزان آنزیم به روش استفاده از TMB نشان داد که بیشترین خروج پروتئین در فراکسیون‌های ۳۲، ۳۳ و ۳۴ بوده است (نمودار ۲).

برای تعیین غلظت پروتئین به روش برادفورد عمل شد. بر اساس این روش مقدار غلظت آنزیم در مخلوط

0.5 mM با $\text{pH} = 6$ دیالیز می‌گردد. همزمان فراکسیون‌ها توسط دستگاه جمع‌آوری کننده فراکسیون‌ها، جمع‌آوری و جهت بررسی‌های بعدی به فریزر -20°C درجه سانتیگراد منتقل می‌شوند. به منظور تعیین میزان خلوص آنزیم و همچنین کنترل روند صحیح خالص‌سازی از الکتروفورز ژل پلی‌اکریل آمید-سدیم دودوسیل سولفات (SDS-PAGE) استفاده می‌گردد. غلظت پروتئین بوسیله روش برادفورد تعیین و آلبومین سرم گاوی (BSA) به عنوان استاندارد بکاربرده می‌شود.

آنزیم لاکتوپراکسیداز یک آنزیم دو سوبسترایی است. این آنزیم می‌تواند پر اکسید هیدروژن را توسط یک سوبسترای دهنده الکترون نظیر TMB احیا کند.

به منظور محاسبه ثابت‌های سنتیکی آنزیم (K_m, V_{max}) فعالیت آنزیم در برابر غلظت‌های مختلف TMB سنجش شد. جهت سنجش فعالیت آنزیم لاکتوپراکسیداز در برابر غلظت‌های مختلف TMB مقدار 1 ml از غلظت‌های $1 - 0.1\text{ mM}$ در بافر فسفات سدیم 25 mM با $\text{pH} = 4$ به مقدار 50 ul آنزیم اضافه شد. با اضافه کردن مقدار 2 ml از H_2O_2 (0.2 mM) شرایط انجام واکنش فراهم شد. پس از مدت سه دقیقه آنکوباسیون در شرایط 37°C درجه سانتیگراد با اضافه کردن مقدار 50 ul اسید سولفوریک 2 N واکنش متوقف شد و جذب آن در طول موج 420 nm اندازه‌گیری شد (۹). همچنین فعالیت آنزیم در غلظت‌های مختلف H_2O_2 بررسی شد و نمودار میکائیلیس-منتن برای این آنزیم رسم گردید.

سنجش قرار گرفت. نتایج نشان داد، با سوبسترای TMB مقدار Km برابر با ۰/۲۶۸ mM و Vmax برابر با $14/9 \times 10^{-5}$ $\mu\text{mol/ml min}$ می باشد.

نتایج حاصل از اثر ضد باکتری آنزیم لاکتوپراکسیداز بر باکتری استافیلوکوکوس اورئوس

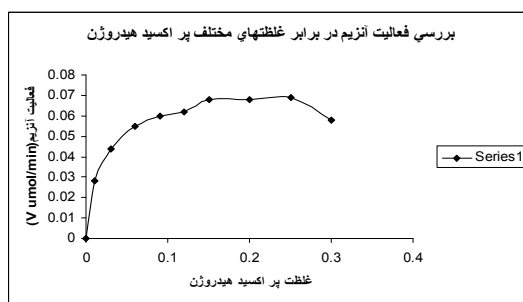
همچنین بکارگیری سیستم کامل (lactoperoxidase+tiocyanate+H2O2) پس از یک ساعت تعداد باکتری‌ها از ۲۱ کلنی به ۱۰/۵ و پس از گذشت ۶ ساعت تعداد آنها به ۶/۵ کلنی کاهش یافت. بنابراین سیستم کامل باعث کاهش درصد تشکیل کلنی بر میلی لیتر (CFU/ML) باکتری استافیلوکوکوس اورئوس شده و میزان CFU به ۳۰ درصد رسیده است (نمودار ۳).

نتایج نشان می دهد، براساس آزمون آنالیز واریانس دوطرفه اختلاف معنی داری ($p < 0/001$) بین اثر سیستم کامل با اثر سایر مواد شرکت کننده در واکنش برای کاهش تعداد باکتری‌ها دیده شد، بطوری که درصد تشکیل کلنی بر میلی لیتر CFU/ml به ۳۰ درصد رسیده است ولی متغیر زمان معنی دار نیست ($p = 0/056$) (نمودار ۴).

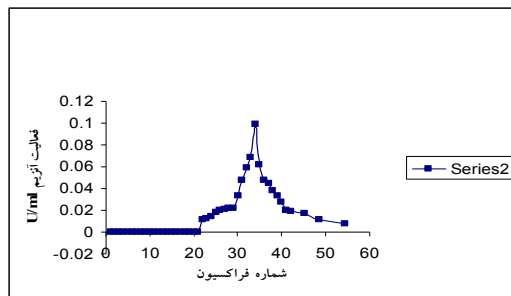
فراکسیون‌های ۳۲، ۳۳ و ۳۴ مورد نظر $0/0221 \text{ mg/ml}$ محاسبه شد.

با کنترل فراکسیون‌ها روی ژل SDS-PAGE و مشاهده باند آنزیم در فراکسیون ۳۳، این فراکسیون به عنوان فراکسیون حاوی آنزیم در نظر گرفته شد. با مقایسه باند این فراکسیون با باندهای مارکر (پروتئین‌های با وزن مولکولی معین) وزن مولکولی پروتئین در محدوده ۷۵ K D می باشد.

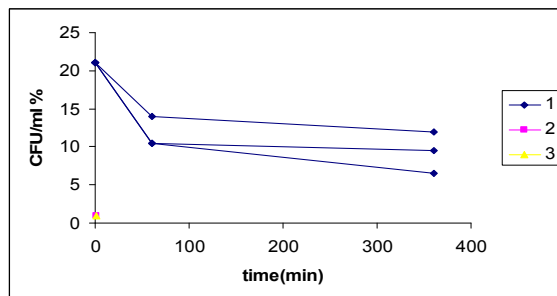
نتایج حاصل از فعالیت آنزیم لاکتوپراکسیداز در برابر غلظت‌های مختلف H2O2 نشان داد که در محدوده غلظت‌های ۰/۰۱ تا ۰/۱۵ میلی مولار H2O2، با افزایش میزان H2O2 فعالیت آنزیم لاکتوپراکسیداز نیز افزایش متناسبی نشان می دهد. اما از غلظت‌های ۰/۱۵ تا ۰/۲۵ میلی مولار H2O2 با افزایش غلظت، فعالیت آنزیم افزایش بسیار ناچیزی نشان می دهد. این امر بیان می دارد با فعالیت اولیه آنزیم تمام سوبسترا مصرف گردید. بر همین اساس نمودار میکائلیس-متن آنزیم رسم گردید (نمودار ۱). جهت تعیین سنتیک آنزیم لاکتوپراکسیداز در حضور غلظت‌های مختلف سوبسترا TMB فعالیت آنزیم لاکتوپراکسیداز مورد

نمودار ۱: نمودار میکائلیس-متن آنزیم لاکتوپراکسیداز در حضور غلظت‌های مختلف H2O2

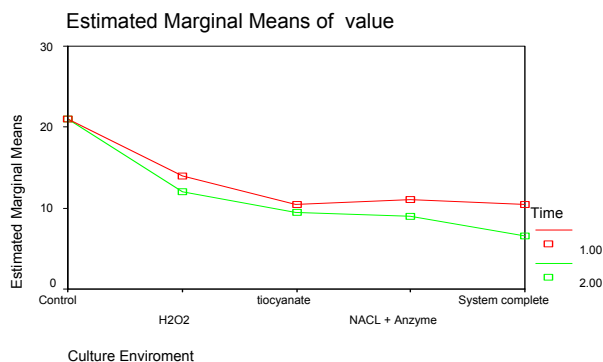

نمودار ۲: بررسی فعالیت آنزیم لاکتوپراکسیداز به وسیله سوبسترای TMB در فراقسیون‌های واجد پروتئین در طول موج ۲۸۰nm اندازه‌گیری شده است.

۱= H₂O₂ ۲= NaSCN ۳= Complete system

نمودار ۳: اثر پراکسید هیدروژن و تیوسیانات و سیستم کامل بر باکتری استافیلوکوکوس اورئوس تحت شرایط انکوباسیون به مدت ۳۶۰ دقیقه در درجه حرارت ۲۵ درجه سانتیگراد

نمودار ۴: نتایج آماری اثر تیمارهای مختلف بر باکتری استافیلوکوکوس اورئوس در زمان‌های ۶۰ و ۳۶۰ دقیقه. همانگونه که ملاحظه می‌شود تفاوت در مقدار پاسخ در تیمارهای متفاوت برای باکتری استافیلوکوکوس اورئوس معنی‌دار است.

۰/۰۲۲۱ mg/ml / G100 / Km بوده است و

Vmax محاسبه شده به ترتیب عبارتند از ۰/۲۶۸mM و $14/9 \times 10^{-5} \mu\text{mol}/\text{ml min}$ بدست آمده است و وزن مولکولی این آنزیم در حدود ۷۵۰۰۰ دالتون تخمین زده شد.

Uguz و Ozdemir در سال (۲۰۰۴) تحقیقی در زمینه استخراج آنزیم لاکتوپراکسیداز شیر گاو انجام با استفاده از روش‌های کروماتوگرافی تعویض یونی با CM sepHAdex C-50 با کروماتوگرافی ژل

بحث و نتیجه‌گیری

آنزیم لاکتوپراکسیداز به عنوان یک فاکتور آنتی‌باکتریال بسیار مهم در شیر محسوب می‌شود و از آن می‌توان برای کاهش رشد باکتریایی شیر استفاده نمود.

در این تحقیق میزان آنزیم لاکتوپراکسیداز استخراج شده از ۲ml شیر شتر با استفاده از روش‌های کروماتوگرافی تعویض یونی با CM sepHAdex C-50 و کروماتوگرافی ژل فیلتراسیون Sphadex

Jacob و همکارانش در سال (۱۹۷۲) باکتری *مایکوپلاسما پنومونیا* را به مدت ۳۰ دقیقه در دمای ۳۷ درجه سانتیگراد در معرض سیستم پراکسیداز انسانی-هیدروژن پراکسید-کلرید قرار دادند و مشاهده کردند که فعالیت ضدباکتریایی این سیستم در مقایسه با شاهد صد در صد بوده است (۱۱).

در این تحقیق اثر ضد باکتریایی آنزیم لاکتوپراکسیداز استخراج شده از شیر شتر نواحی بردسکن (خراسان رضوی) بر روی باکتری *استافیلوکوکوس اورئوس* ثابت گردید که مویبند تحقیقات انجام شده بر روی لاکتوپراکسیداز استخراج شده از منابع دیگر می باشد. همانطور که می دانیم در فرهنگ شترداران نیز شیر شتر نسبت به فساد، از شیر سایر دامها مقاوم تر است و خاصیت ماندگاری بیشتری دارد که یکی از عوامل مهم خاصیت مقاومت شیر شتر در برابر فساد می تواند همین اثر لاکتوپراکسیداز موجود در آن باشد.

منابع

1. Cals, M.M., Maillart, P., Brignon, G., Anglade P., Dumas, B.R. (1991). Primary structure of bovine lactoperoxidase, a fourth member of a mammalian heme peroxidase family. *European Journal of Biochemistry* **198**: 733-9.
2. Erat, M., Çiftçi, M. (2003). In vitro effects of some antibiotics on glutathione reductase from sheep liver. *Journal of Enzyme Inhibition and Medicinal Chemistry* **18**: 545-55.
3. Fweja, L.W.T., Lewise. M.J., Grandison, A.S. (2008). Challenge testing the lactoperoxidase system against a range of bacteria using different activation agents. *Journal of Dairy Science* **91**: 2566-74.
4. Golhefors, L., Marklundi, S. (1975). Lactoperoxidase activity in human milk

فیلتراسیون G100 spephadex انجام داده اند و میزان V_{max} برابر با $7/87 \text{ umol/ml min}$ و K_m برابر با $0/411 \text{ mM}$ و وزن مولکولی آنزیم لاکتوپراکسیداز استخراج شده از شیر گاو در حدود ۸۰۰۰۰ دالتون بررسی شده است (۸).

Ozgun Yoruk در سال (۲۰۰۶) تحقیقی در زمینه اثرات آنتی بیوتیک ها بر آنزیم لاکتوپراکسیداز گاو انجام داده است و در این تحقیق از روش های کروماتوگرافی تعویض یونی با CM sepHadex C-50 و کروماتوگرافی ژل فیلتراسیون spephadex G100 استفاده شده و میزان V_{max} برابر با $13/6 \text{ umol/ml min}$ و K_m برابر با $0/411 \text{ mM}$ و وزن مولکولی آنزیم در حدود ۸۰۰۰۰ دالتون بررسی شده است (۱۰).

درخصوص اثر سیستم لاکتوپراکسیداز گفته می شود که دارای اثر باکتری کشی بر علیه باکتری های گرم منفی و مثبت می باشد. در مقایسه با سایر نتایج، یافته های این بررسی نشان داد که اثر سیستم لاکتوپراکسیداز با در نظر گرفتن نوع آنزیم و مدت زمان انکوباسیون (۶ ساعت) و میزان تشکیل کلنی بر میلی لیتر (CFU/ml) باکتری گرم مثبت *استافیلوکوکوس* به ۳۰ درصد رسیده است.

نوروزی مقدم و همکاران در سال ۱۳۸۱ در تحقیق استخراج آنزیم پراکسیداز از غده مرکب ماهی مرکب اثر ضد باکتریایی سیستم پراکسیداز را بر دوسوش باکتری های *Bacillus subtilis* و *Aeromonas hydrophila* در مدت زمان انکوباسیون (۱۵ دقیقه) بررسی کرد. نتایج نشان داد میزان تشکیل کلنی بر میلی لیتر (CFU/ml) باکتری گرم منفی تحت اثر این سیستم ۲۷ و میزان تشکیل کلنی بر میلی لیتر (CFU/ml) باکتری گرم مثبت، ۱۱ بوده است (۷).

- and in saliva of newborn infants. *Infection and Immunity* **11**: 1210-15.
5. Jacob, A.A., Low, I.E. (1972). *Mycoplasma* activity of peroxidase, H₂O₂-Halid System. *Infection and Immunity* **5**: 127-31.
 6. Kumar, R., Bhatia, K.L. (2002). Standardization of method for lactoperoxidase assay in milk. *Lait* **79**: 269-74.
 7. Kussendrager, K.D., Hooijdkank, A.C.M. (2000). Lactoperoxidase: physico-chemical properties, occurrence, mechanism of action and applications. *British Journal of Nutrition* **84**: 19-25.
 8. Macfaddin, J.F. (1999). *Biochemical tests for identification of medical bacteria*. Williams Wilkins: 646-47, 507-8.
 9. Ozdemir, H., Hacibeyoglu, H.I., Uslu, H. (2002). Purification of lactoperoxidase from creek water buffalo milk and investigation of kinetic and antibacterial properties. *Preparative Biochemistry & Biotechnology* **32**: 143-55.
 10. Ozgar, Y., Hassan, O. (2006). In vitro effect of some antibiotic drugs of bovine lactoperoxidase system, *Turkish Journal of Medical Sciences* **41**: 349-53.
 11. Shin, K., Tomita, M., Lönnerdal, B. (2000). Identification of lactoperoxidase in mature human milk. *Journal of Nutritional Biochemistry* **11**: 94-102.
 12. Uuz, M.T., Özdemir, H. (2005). Purification of bovine milk lactoperoxidase and investigation of antibacterial properties at different thiocyanate mediated. *Applied Biochemistry and Microbiology* **41**: 397-401.

Isolation of Lactoperoxidase Enzyme from Camels' Milk and Survey Its Antibacterial Effects against *Staphylococcus aureus*

Bolori Moghaddam, M.^{1*}, Bahmanpoor, S.¹, Zibae, S.², Izadi, M.³, Lal Alizade, S.¹

1. Payam-e-Noor University of Mashhad, Mashhad, Iran

2. Department of research and development, Razi Vaccine & Serum Research Institute of Mashhad, Mashhad, Iran

3. Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran

Received Date: 16 Feb 2012

Accepted Date: 16 May 2012

Abstract: Lactoperoxidase enzyme is present in various mammalian glands and in their secretions. The lactoperoxidase system is a natural anti-microbial system in milk which results from the interaction between three components; the enzyme lactoperoxidase, thiocyanate ion and hydrogen peroxidase. Hydrogen peroxidase catalyzes the oxidation of thiocyanate to turn it into the antibacterial hypotiocyanate that, in turn, inhibits the growth of bacteria. Lactoperoxidase enzyme was extracted from the milk of camel. Camel milk was centrifuged at 2500 rpm at 4°C for 15 min to remove fat. Camel lactoperoxidase was extracted from raw milk using CM sepHadex C-50 ion exchange chromatography, and sephadex G-100 gel filtration chromatography. The activity of lactoperoxidase was measured by using tetramethylbenzidin as a chromogenic substrate. The determination of molecular weight for the extracted enzyme was controlled with SDS-PAGE. Km value for lactoperoxidase was 0.268 mM. Vmax value was 0/000149 $\mu\text{mol}/\text{ml min}$. The antibacterial system was prepared. The complete system constituted lactoperoxidase, H₂O₂, and thiocyanate. The antibacterial complete system effect was measured on the *Staph aureus* bacteria. For this purpose, the bacteria were incubated under complete system condition for 360 min. The findings indicated that the antibacterial complete system effect on *Staph aureus* was 70%. These results showed a significant difference as compared to the control.

Keywords: Camel milk, Lactoperoxidase enzyme, *Pseudomonas aeruginosa*.

*Corresponding author: Bolori, M.

Address: Payam-e-Noor University of Mashhad, Mashhad, Iran. Tel: 09355383521

Email: mehrinbolori@yahoo.com